

UČEBNÍ OSNOVY PRO VÝUKU PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK V GYMNAZIU

ROČNÍK: I., II., III., IV.

POČET HODIN: 548

(140+140+140+128)

ÚVOD:

Učební osnovy jsou základem výuky českého jazyka v českých odděleních gymnázia v Republice Chorvatsku. Výuka podle těchto osnov se týká žáků, kteří měli v základní škole předmět čeština jako mateřský jazyk. Předmět se vyučuje od prvního do čtvrtého ročníku čtyři hodiny týdně. Vyučovací látka obsahuje tři složky: literaturu, vyjadřování a jazyk. Výuka předmětu český jazyk je úzce spjata především s výukou dějepisu, zeměpisu, výtvarné a hudební kultury.

CÍL:

Jazykovou výukou a získáváním znalostí v příbuzných uměleckých oborech (literatura, film a divadlo) se mladá generace seznamuje s jazykovou a slovesnou kulturou svého národa.

Učí se chápat úlohu jazyka a uvedených znalostí, kterou mají při vytváření vzájemných vztahů mezi národy a kulturami v domácím i světovém měřítku, učí se vnímat morální, společenskou a historickou roli, kterou má umělecká tvorba.

Jazyková výuka a získávání znalostí o příbuzných uměleckých oborech pomáhají vytvářet z mladého člověka osobnost s rozvinutými schopnostmi vyjadřování, tvoření a komunikování, prožitku, poznávání a hodnocení uměleckých děl, osobnost, která se stává tvůrčí a kritickou složkou společnosti a široké světové reality.

Úkolem výuky tohoto předmětu je vzbudit a vytvořit v žácích trvalý zájem o jazyk a umění.

Úkoly českého jazyka a literatury (scénického a filmového umění):

- rozvíjet fonetický, fonologický, morfo-logický, syntaktický a stylový systém současného spisovného českého jazyka,
- rozvíjet schopnost veřejné jazykové komunikace v různých formách,

NASTAVNI PROGRAM PREDMETA ČEŠKI JEZIK ZA GIMNAZIJE

RAZRED: I., II., III., IV.

BROJ SATI: 548

(140+140+140+128)

UVOD:

Predmetni nastavni program služi kao osnova za nastavu češkoga jezika u češkim odjeljenjima gimnazija u Republici Hrvatskoj. Ovaj program omogućava školovanje na materinskom jeziku učenika koji su tijekom svog osnovnoškolskog školovanja češki jezik učili na razini materinskog jezika. Predmet je zastupljen od prvoga do četvrtoga razreda s četiri sata. Obuhvaća tri predmetne sastavnice: književnost, izražavanje i jezik. Nastava češkoga jezika usko je povezana s nastavnim predmetima povijesti, geografije, likovne i glazbene umjetnosti.

CILJ:

Jezičnim i umjetničkim (literarnim, filmskim i scenskim) odgojem i obrazovanjem mlada generacija usvaja jezičnu i umjetničku kulturu svoga naroda.

Upoznavanjem s jezičnom i umjetničkom kulturom mlada generacija postaje svjesna uloge jezika i učenja u zbližavanju naroda i kultura u domaćim i svjetskim mjerilima te o društveno-etičkoj i povijesnoj ulozi umjetnosti.

Jezičnim i umjetničkim odgojem izgrađuje se stvaralačka mogućnost s razvijenim sposobnostima izražavanja, stvaranja i komunikacije, proživljavanje, poznavanje i ocjenjivanje umjetničkih djela. Tako se stvaralački i kritički uključuje u društvo i široku svjetsku realnost.

Jezično-umjetnički odgoj i obrazovanje usađuje trajni interes za jezik i kulturu.

Zadace nastave Češkog jezika (scenske i filmske umjetnosti):

- razvijati fonetičke, fonološke, morfološke, sintaktičke i stilističke sustave suvremenog češkog standardnog jezika,
- razvijati sposobnost javne jezične komunikacije u raznim oblicima,

- seznámit s hodnotnými literárními a scénickými díly od antiky až po současnost,
- seznámit s reprezentativními filmy české, chorvatské a světové kinematografie,
- seznámit s metodami studia literatury a umění,
- naučit samostatně interpretovat a hodnotit literární díla a díla dramatická a filmová,
- připravit ke komparativnímu a syntetickému studiu literatury a ostatních druhů umělecké tvorby.

I. ROČNÍK

LITERATURA

I. LITERATURA SPISOVATELŮ ČESKÉ MENŠINY V REPUBLICE CHORVATSKU

Poezie

Ruda Turek	Domov má jméno Daruvar Světa Daruvaru
Jaroslav Kolečka	Daruvarská setkání
Franta Burian	Píseň oráčova
Karel Bláha	Lípy na korze Dosněné obrázky
Slávka Žukovićová Máchová	Mozaika
Lýdie Lacinová	Čas rozmýšlení
Žofie Krasková	Tři krůpěje
Bohumil Krejčí	Samomluvy

Proza

Jindra Horáková	Slavonské povídky Zarostlé pěšinky
Štěpán Hradec	Povídky
Žofie Krasková	Přehradý
Alois Daněk	Příhody Jendy Karase
Vlasta Pilátová	Povídky
Josef Matušek	Češi v Chorvatsku
Franta Burian	Jazykový záhonek

II. ÚSTNÍ PODÁNÍ A ZAČÁTKY LITERÁRNÍ TVORBY

- Ústní podání ve starověku
- Starověká literatura
- Antické základy evropské literární tvorby
- Latinská a řecká literatura ve středověku Bible

Pojmy: zaklínadlo, zařikadlo, pranostika, přísloví, pořekadlo, rčení, tragédie, komedie, dialog, rétorika, elegie, epos, modlitba

- upoznati kvalitetna literarna i scenska djela od antike do suvremenosti,
- upoznati reprezentativne filmove češke, hrvatske i svjetske kinematografije,
- upoznati metode proučavanja književnosti i umjetnosti,
- osposobljavati za samostalnu interpretaciju i vrednovanje književnih djela,
- osposobiti za komparativno i sintetičko proučavanje književnosti i ostalih vrsta umjetnosti.

I. RAZRED

KNJIŽEVNOST

I. KNJIŽEVNOST PISACA ČEŠKE MANJINE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Poezija

Ruda Turek	Domov má jméno Daruvar Světa Daruvaru
Jaroslav Kolečka	Daruvarská shledání
Franta Burian	Píseň oráčova
Karel Bláha	Lípy na korze Dosněné obrázky
Slávka Žukovićová Máchová	Mozaika
Lýdie Lacinová	Čas rozmýšlení
Žofie Krasková	Tři krůpěje
Bohumil Krejčí	Samomluvy

Proza

Jindra Horáková	Slavonské povídky Zarostlé pěšinky
Štěpán Hradec	Povídky
Žofie Krasková	Přehradý
Alois Daněk	Příhody Jendy Karase
Vlasta Pilátová	Povídky
Josef Matušek	Češi v Chorvatsku
Franta Burian	Jazykový záhonek

II. USMENA KNJIŽEVNOST I POČECI KNJIŽEVNOSTI

- Usmena predaja starog vijeka
- Književnost starog vijeka
- Antičke osnove europske književnosti
- Latinska i grčka književnost u srednjem vijeku
- Biblija

Pojmovi: kletve, poslovice, uzrečice, narodne izreke, tragedija, komedija, dijalog, retorika, elegija, epos, molitva

Jan Blahoslav, Kryštof Harant z Polžic

Dramata

Listy

Pojmy: předmluva, knížky lidového čtení, parodie

VII. BAROKO

Dovršení předbělohorské kulturní tradice v exulantské literatuře a zahájení protireformace v české literatuře

Exilová tvorba

J. A. Komenský: Labyrint světa a ráj srdce
Didaktica magna
Kšaft umírající matky Jednoty bratrské

Domácí tvorba oficiální

Bohuslav Balbín

Bedřich Bridel: Jesličky

Adam Michna z Otradovic: Chtíc, aby spal

Jan Libertin: Rakovnická vánoční hra

Tvorba lidová a pololidová

Pojmy: exil, alegorie, didaktika, apologie, jezuitské drama, kramářská píseň

VIII. NÁRODNÍ OBROZENÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH

(Klasicismus, osvícenství, preromantismus)

První generace národního obrození

J. Dobrovský K současnému stavu české literatury

Druhá generace národního obrození

J. Jungmann: O jazyku českém

Rukopisy královédvorský a zelenohorský

František Palacký: Dějiny národu českého v Čechách a na Moravě

J. Kollár: Slávy dcera

F. L. Čelakovský

Ohlas písní ruských: Bohatýr Muromec Ohlas písní českých:

Toman a lesní panna

Lidová slovesnost: píseň, pohádka, lidové příběhy, pověsti

Divadlo

Václav Kliment Klicpera

Pojmy: ohlasová poezie, píseň, ukolébavka, pohádka, lidové příběhy, pověsti

VYJADŘOVÁNÍ A TVOŘENÍ

Reprodukce textů

Přednes básnických a prozaických útvarů

Vypravování

Popis předmětu

Popis osoby

Referát, diskuse

Oznámení, zpráva, hlášení

Překlad

Jan Blahoslav, Krištof Harant z Polžic

Drame

Pisma

Pojmovi: predgovor, knjižice narodnih legendi, parodija

VII. BAROK

Književnost u emigraciji i odraz protureformacije u češkoj književnosti

Književnost u egzilu

J. A. Komenský: Labyrint světa a ráj srdce
Velika didaktika
Kšaft umírající matky Jednoty bratrské

Domaći službeni autori

Bohuslav Balbín

Bedřich Bridel: Jesličky

Adam Michna z Otradovic: Chtíc, aby spal

Jan Libertin: Rakovnická vánoční hra

Narodno i polunarodno stvaralaštvo

Pojmovi: egzil, alegorija, didaktika, apologija, isusovačka drama, pjesme sa sajmovia

VIII. NARODNI PREPOROD U ČEŠKIM ZEMLJAMA

(Klasicizam, prosvjetiteljstvo, predromantizam)

Prva generacija narodnog preporoda

J. Dobrovský: K současnému stavu české literatury

Druha generacija narodnog preporoda

J. Jungmann: O jazyku českém

Rukopisy královédvorský a zelenohorský

František Palacký: Dějiny národu českého

J. Kollár: Slávy dcera

L. Čelakovský

Ohlasy písní ruských: Bohatýr Muromec Ohlas písní českých:

Toman a lesní panna

Usmena predaja: pjesme, bajke, pripovijetke narodnog vjerovanja (narodne priče), legende

Kazalište

Václav Kliment Klicpera

Pojmovi: pjesma, uspavanka, bajka, pripovijetka narodnog vjerovanja (narodna priča), legenda

USMENO I PISANO IZRAŽAVANJE

Usmeno preporučavanje tekstova

Interpretacija i krasnoslovljenje poezije i proze

Priča

Opis predmeta

Opis lika

Referat, rasprava

Obavijest, vijest, izvješće

Prijevod

JAZYK

I. JAZYK

Studium textu a jazyk
 Obecné poučení o jazyce
 Jazykové skupiny
 Vývoj češtiny
 Útvary národního jazyka
 Vývojové tendence v současné spisovné češtině
 Norma a kodifikace
 Jazyková kultura
 Jazykověda a její disciplíny

II. ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

Soustava českých hlásek
 Hlavní zásady spisovné výslovnosti
 Zvuková podoba vět

III. GRAFICKÁ STRÁNKA JAZYKA:

- i - y í - ý v kořenech slov
 v předponách a příponách
 v koncovkách
 - skupiny bě, pě, vě, mě - bje, pje, vje, mně
 - ú - ů - u
 - předložky z - ze, s - se
 - předpony s-, z-, vz-
 - psaní souhlásek ve skupinách
 - psaní velkých písmen
 - hranice slov v písmu
 - zkratky a značky
 - psaní slov přejatých
 - čárka - interpunkční znaménko

II. ROČNÍK

I. ROMANTISMUS

Karel Hynek Mácha Máj
 Pouť krkonošská
 Márinka
 Karel Sabina: Prodaná nevěsta
 Josef Václav Fryč
 Pojmy: kontrast, básnická povídka, intermezzo

II. DOZNÍVÁNÍ IDEÁLŮ NÁRODNÍHO OBROZENÍ A POČÁTKY ČESKÉ REALISTICKÉ LITERATURY

Karel Jaromír Erben Kytice
 Zlatovláska
 Karel Havlíček Borovský Epigramy
 Křest sv. Vladimíra
 Josef Kajetán Tyl Fidlovačka
 Strakonický dudák
 Božena Němcová Národní báchorky a pověsti
 Obrazy z okolí domažlického
 Babička
 Divá Bára
 V zámku a podzámčí

Pojmy: balada, epigram, politická lyrika, parafráze, dramatická báchorka

JEZIK

I. JEZIK

Proučavanje teksta i jezika
 Temeljne informacije o jeziku
 Skupine jezika
 Razvoj češkog jezika
 Standardni i ostali oblici jezika
 Razvojne tendencije suvremenog češkog standardnog jezika
 Norma i kodifikacija
 Kultura jezika
 Znanost o jeziku i njezine discipline

II. ZVUČNA STRANA JEZIKA

Sustav čeških glasova
 Glavna načela standardnog izgovora
 Intonacija rečenica

III. GRAFIČKA STRANA JEZIKA:

- i - y í - ý u korijenu riječi
 u prefiksima i sufiksima
 u nastavcima
 - grupe bě, pě, vě, mě - bje, pje, vje, mně
 - ú - ů - u
 - prijedlozi z - ze, s - se
 - prefiksi s-, z-, vz-
 - pisanje suglasnika u grupama
 - pisanje velikih slova
 - rastavljanje riječi pri pisanju
 - znakovi i kratice
 - pisanje posuđenica i tuđica
 - pisanje zarezna

II. RAZRED

I. ROMANTIZAM

Karel Hynek Mácha Máj
 Pouť krkonošská
 Márinka
 Karel Sabina Prodaná nevěsta
 Josef Václav Fryč
 Pojmovi: kontrast, poema, intermezzo

II. KRAJ NARODNOG PREPORODA I POČECI ČEŠKE REALISTIČKE KNJIŽEVNOSTI

Karel Jaromír Erben Kytice
 Zlatovláska
 Karel Havlíček Borovský Epigramy
 Křest sv. Vladimíra
 Josef Kajetán Tyl Fidlovačka
 Strakonický dudák
 Božena Němcová Národní báchorky a pověsti
 Obrazy z okolí domažlického
 Babička
 Divá Bára
 V zámku a podzámčí

Pojmovi: balada, epigram, politička lirika, parafraza, dramatična bajka (báchorka)

III. ČESKÁ POEZIE 2. POL. 19. STOLETÍ

Májovci

Jan Neruda	Hřbitovní kvítí Knihy veršů Písně kosmické Balady a romance Zpěvy páteční Povídky malostranské
Vítězslav Hálek	Večerní písně V přírodě Muzikantská Liduška
Karolína Světlá	Kříž u potoka
Gustav Pflieger – Moravský	Z malého světa
Jakub Arbes	Newtonův mozek

Ruchovci

Svatopluk Čech	Jitřní písně Písně otroka Výlet pana Broučka do XV. století
Eliška Krásnohorská	Hubička

Lumírovci

Josef Václav Sládek	Písně
Jaroslav Vrchlický	Básně Noc na Karlštejně
Julius Zeyer	Radúz a Mahulena

Pojmy: almanach, antologie, chrestomatie, poetismus, pointa, intimní lyrika, vlastenecká lyrika, romance, přesah (enjambment), verš trochejský, daktylský, jambický a daktylotrochejský (informativně), arabeska, novela, povídka, humoreska, apokopa, romaneto, idyla, exklamace, césura, diereze

IV. KRITICKÝ REALISMUS A NATURALISMUS

Vědecký realismus

Tomáš Garrigue Masaryk Česká otázka

Vesnická témata

Karel Václav Rais Výminkáři
Jindřich Šimon Baar Paní komisarka

Historická témata

Alois Jirásek Staré pověsti české
Psohlavci
Zikmund Winter Mistr Kampanus

Městská témata

Ignát Herrmann Sudička

Realistické divadlo

Ladislav Stroupežnický Naši furianti
Gabriela Preissová Gazdina roba
Alois a Vilém Mrštíkové Maryša

III. ČEŠKA POEZIJA 2. POL. 19. STOLJEČA

»Májovci«

Jan Neruda	Hřbitovní kvítí Knihy veršů Písně kosmické Balady a romance Zpěvy páteční Povídky malostranské
Vítězslav Hálek	Večerní písně V přírodě Muzikantská Liduška
Karolína Světlá	Kříž u potoka
Gustav Pflieger – Moravský	Z malého světa
Jakub Arbes	Newtonův mozek

»Ruchovci«

Svatopluk Čech	Jitřní písně Písně otroka Výlet pana Broučka
Eliška Krásnohorská	Hubička

»Lumírovci«

Josef Václav Sládek	Písně
Jaroslav Vrchlický	Básně Noc na Karlštejně
Julius Zeyer	Radúz a Mahulena

Pojmovi: almanah, antologija, hrestomatija, poetizam, poanta, intimna lirika, domoljubna lirika, romansa, opkoračenje, trohejski, jambski, daktilski i daktilotrohejski stih (informativno), arabeska, novela, pripovijetka, humoreska, apokopa, romaneto, idila, eksklamacija, cezura, dijereza

IV. KRITIČKI REALIZAM I NATURALIZAM

Znanstveni realizam

Tomáš Garrigue Masaryk Česká otázka

Seoska tematika

Karel Václav Rais Výminkáři
Jindřich Šimon Baar Paní komisarka

Povijesna tematika

Alois Jirásek Staré pověsti české
Psohlavci
Zikmund Winter Mistr Kampanus

Gradska tematika

Ignát Herman Sudička

Realističko kazalište

Ladislav Stroupežnický Naši furianti
Gabriela Preissová Gazdina roba
Alois a Vilém Mrštíkové Maryša

Naturalismus

Josef Karel Šlojhar Ptáče

Pojmy: regionální literatura, dialektismus, románová kronika, biografický román, naturalismus

VYJADŘOVÁNÍ A SLOH

Přednes básnických a prozaických útvarů

Vyjadřování vlastního prožitku z četby

Překlad

Popis

Charakteristika

Líčení

Výtah

Žádost

Životopis

Vypravování

JAZYK**I. NAUKA O SLOVNÍ ZÁSOBĚ (LEXIKOLOGIE)**

Slovo a jeho význam

II. TVOŘENÍ SLOV

Obohacování slovní zásoby

Odvozování

Skládání

Zkracování

III. TVAROSLOVÍ (MORFOLOGIE)

Příslovce

Předložky

Spojky

Citoslovce

Částice

IV. SKLADBA

Věty podle postojů mluvčího ke skutečnosti

V. PRAVOPIS

Shoda přísudku s podmětem

Shoda přísudku s několikanásobným podmětem

Grafická stránka jazyka:

– i – y í – ý v kořenech slov

v předponách a příponách

v koncovech

– psaní velkých písmen

III. ROČNÍK**I. MODERNÍ BÁSNICKÉ SMĚRY***Moderna*

Manifest České moderny

J. S. Machar

Sonet na sklonku století

Čtyři knihy sonetů

Zde by měly kvést růže

Symbolismus

Antonín Sova

Květy intimních nálad

Naturalizam

Josef Karel Šlojhar Ptáče

Pojmovi: regionalna književnost, dijalektizam, roman-kronika, biografski roman, naturalizam

USMENO I PISANO IZRAŽAVANJE

Interpretacija i krasnoslovljenje poezije i proze

Izražavanje vlastitih doživljaja pročitanih tekstova

Prijevod

Opis

Karakteristika

Subjektivni opis

Izvadak

Molba

Životopis

Priča

JEZIK**I. LEKSIKOLOGIJA**

Riječ i njezino značenje

II. TVORBA RIJEČI

Obogaćivanje rječnika

Sufiksalsna i prefiksalsna tvorba

Slaganje i srastanje

Kraćenje

III. MORFOLOGIJA

Prilozi

Prijedlozi

Veznici

Uzvici

Čestice

IV. SINTAKSA

Rečenice prema značenju

V. PRAVOPIS

Sročnost predikata sa subjektom

Sročnost predikata sa subjektivnim skupom

Grafička strana jezika:

– i – y í – ý u korijenu riječi

u prefiksima i sufiksima

u nastavcima

– pisanje velikih slova

III. RAZRED**I. MODERNI PJESNIČKI SMJEROVI***Moderna*

Manifest češke moderne

J. S. Machar

Sonet na sklonku století

Čtyři knihy sonetů

Zde by měly kvést růže

Simbolizam

Antonín Sova

Květy intimních nálad

Otokar Březina
Olše
Z mého kraje
Do Ameriky
Zrcadlení v hloubce
Moje matka
Svítání na západě
Tys nešla

Dekadence

Jiří Karásek ze Lvovic Splín
Karel Hlaváček Hrál kdosi na hoboj, Pozdě k ránu
F. X. Šalda Syntetism v novém umění
O nejmladší poezii české

Společenská buřiči

Viktor Dyk Země mluví
Krysař
Soumrak u moře
Karel Toman Torzo života: Píseň
Sentimentální pijáci
Sluneční hodiny
Měsíce: Duben, květen
Fráňa Šrámek Života bído, přec tě mám rád
Splav
Křehké štěstí
Petr Bezruč Slezské písně
Maryčka Magdonova
Jen jedenkrát
Ostrava, Horník
František Gellner Po nás ať přijde potopa!
Radosti života
Nové verše
Stanislav Kostka Neumann Kniha lesů, vod a strání
Ke chvále země

Pojmy: moderna, impresionismus, symbolismus, dekadence, sonet, confiteor, abstrakce, oxymorón, melancholie, kantiléna, syntetismus, torso

II. ČESKÁ PRÓZA 1. POL. 20. STOLETÍ

Božena Benešová Don Pablo, don Pedro a Věra Lukášová
Jaroslav Hašek Osudy dobrého vojáka Švejka

Meziválečná avantgarda

Vladislav Vančura Rozmarné léto
Kubula a Kuba Kubikula
Markéta Lazarová
Obrazy z dějin národa českého

Sociální próza

Ivan Olbracht Nikola Šuhaj loupežník
Koločava

Otokar Březina
Olše
Z mého kraje
Do Ameriky
Zrcadlení v hloubce
Moje matka
Svítání na západě
Tys nešla

Dekadencija

Jiří Karásek ze Lvovic Splín
Karel Hlaváček Hrál kdosi na hoboj, Pozdě k ránu
F. X. Šalda Syntetism v novém umění
O nejmladší poezii české

Buntovnici

Viktor Dyk Země mluví
Krysař
Soumrak u moře
Karel Toman Torzo života: Píseň
Sentimentální pijáci
Sluneční hodiny
Měsíce: Duben, květen
Fráňa Šrámek Života bído, přec tě mám rád
Splav
Křehké štěstí
Petr Bezruč Slezské písně
Maryčka Magdonova
Jen jedenkrát
Ostrava, Horník
František Gellner Po nás ať přijde potopa!
Radosti života
Nové verše
Stanislav Kostka Neumann Kniha lesů, vod a strání
Ke chvále země

Pojmomi: moderna, impresionizam, simbolizam, dekadencija, sonet, confiteor, apstrakcija, oksimoron, melankolija, kantilena, sintetizam, torzo

II. ČEŠKA PROZA 1. POL. 20. STOLJEĆA

Božena Benešová Don Pablo, don Pedro a Věra Lukášová
Jaroslav Hašek Osudy dobrého vojáka Švejka

Međuratna avangarda

Vladislav Vančura Rozmarné léto
Kubula a Kuba Kubikula
Markéta Lazarová
Obrazy z dějin národa českého

Socijalna proza

Ivan Olbracht Nikola Šuhaj loupežník
Koločava

Marie Majerová	Robinsonka Havířská balada	Marie Majerová	Robinsonka Havířská balada
Marie Pujmanová	Šípkové větvičky Lidé na křižovatce	Marie Pujmanová	Šípkové větvičky Lidé na křižovatce
Václav Řezáč	Kluci, hurá za ním Poplach v Kovářské uličce Černé světlo	Václav Řezáč	Kluci, hurá za ním Poplach v Kovářské uličce Černé světlo
<i>Demokratický proud</i>		<i>Demokratska struja</i>	
Karel Čapek	Hordubal Povětroň Obyčejný život Povídky z jedné a druhé kapsy Cestopisy Zahradníkův rok Jak se co dělá Válka s mloky	Karel Čapek	Hordubal Povětroň Obyčejný život Povídky z jedné a druhé kapsy Cestopisy Zahradníkův rok Jak se co dělá Válka s mloky
Josef Čapek	Povídejme si, děti	Josef Čapek	Povídejme si, děti
Karel Poláček	Muži v ofsajdu Bylo nás pět	Karel Poláček	Muži v ofsajdu Bylo nás pět
Eduard Bass	Klapzubova jedenáctka Cirkus Humberto	Eduard Bass	Klapzubova jedenáctka Cirkus Humberto
Jarmila Glazarová	Vlčí jáma	Jarmila Glazarová	Vlčí jáma
<i>Próza duchovní</i>		<i>Duhovna proza</i>	
Jakub Deml	Moji přátelé	Jakub Deml	Moji přátelé
Jaroslav Durych	Bloudění	Jaroslav Durych	Bloudění
Pojmy: psychologická próza, humoristická próza, lyrická próza		Pojmovi: psihološka, humoristična i liriska proza	
III. ČESKÁ POEZIE 1. POL. 20. STOLETÍ			
<i>Proletářská poezie</i>			
Jiří Wolker	Host do domu Těžká hodina Svatý kopeček Pohádky	Jiří Wolker	Host do domu Svatý kopeček Těžká hodina Pohádky
Josef Hora	Struny ve větru Zpěv rodné zemi	Josef Hora	Struny ve větru Zpěv rodné zemi
<i>Meziválečná avantgarda</i>		<i>Međuratna avangarda</i>	
Jaroslav Seifert	Býti básníkem Poštovní holub Na vlnách T.S.F. Maminka Zhasněte světla Šel malíř chudě do světa Všechny krásy světa	Jaroslav Seifert	Býti básníkem, Poštovní holub Na vlnách T.S.F. Maminka Zhasněte světla Šel malíř chudě do světa Všechny krásy světa
Vítězslav Nezval	Podzim Podivuhodný kouzelník Pantomima Básně noci Sbohem a šáteček Manon Lescaut Manifest poetismu (s Karlem Teigem)	Vítězslav Nezval	Podzim Podivuhodný kouzelník Pantomima Básně noci Sbohem a šáteček Manon Lescaut Manifest poetismu (s Karlem Teigem)

Konstantin Biebl	S lodí, jež dováží čaj a kávu Nový Ikaros
František Halas	Kohout plaší smrt A co básník
Vilém Závada	Cesta pěšky Město světla Krajina a lidé mého srdce
Vladimír Holan	Terezka Planetová Noc s Hamletem
František Hrubín	Malá pohádka o řepě Romance pro křídlovku Jobova noc Hirošima

Poezie s expresivními a existencialistickými prvky

Bohuslav Reynek	Rty a zuby Had na sněhu Mráz v okně Odlet vlaštovek
Richard Weiner	Mnoho nocí Lítice
Jiří Orten	Čítanka jaro Ohnice

Pojmy: epitaf, proletářské umění, surrealismus, poetismus, avantgarda

IV. ČESKÉ DIVADLO 1. POL. 20. STOLETÍ

Od počátku 20. století do 1. světové války

Jaroslav Hilbert	Vina
Jaroslav Kvapil	Princezna Pampeliška
Fráňa Šrámek	Měsíc nad řekou
Jiří Mahen	Jánošík

Z kabaretu Červená sedma

Rudolf Deyl:	Písničkář Karel Hašler
--------------	------------------------

Divadlo mezi dvěma světovými válkami

Karel Čapek	R.U.R. Bílá nemoc
Vladislav Vančura	Josefina
Voskovec a Werich	Rub a líc
Voskovec - Werich – Ježek	Osvobozené divadlo
Emil František Burian	Vojna

VYJADŘOVÁNÍ A SLOH

Přednes básnických a prozaických útvarů
Překlad
Výtah
Charakteristika literární postavy
Výklad
Líčení
Úvaha
Souhrnné poučení o slohu
Projev mluvený a psaný
Administrativní styl a jeho útvary

Konstantin Biebl	S lodí, jež dováží čaj a kávu Nový Ikaros
František Halas	Kohout plaší smrt A co básník
Vilém Závada	Cesta pěšky Město světla Krajina a lidé mého srdce
Vladimír Holan	Terezka Planetová Noc s Hamletem
František Hrubín	Malá pohádka o řepě Romance pro křídlovku Jobova noc Hirošima

Poezija s ekspresivnim i egzistencijalnim elementima

Bohuslav Reynek	Rty a zuby Had na sněhu Mráz v okně Odlet vlaštovek
Richard Weiner	Mnoho nocí Lítice
Jiří Orten	Čítanka jaro Ohnice

Pojmovi: epitaf, proletersko stvaralaštvo, nadrealizam, poetizam, avantgarda

IV. ČEŠKO KAZALIŠTE 1. POL. 20. STOLJEČA

Od početka 20. stoljeća do 1. svjetskog rata

Jaroslav Hilbert	Vina
Jaroslav Kvapil	Princezna Pampeliška
Fráňa Šrámek	Měsíc nad řekou
Jiří Mahen	Jánošík

Z kabaretu červená sedma

Rudolf Deyl:	Písničkář Karel Hašler
--------------	------------------------

Kazalište između dva svjetska rata

Karel Čapek	R. U. R. Bílá nemoc
Vladislav Vančura	Josefina
Voskovec a Werich	Rub a líc
Voskovec – Werich – Ježek	Osvobozené divadlo
Emil František Burian	Vojna

USMENO I PISANO IZRAŽAVANJE JEZIK

Interpretacija i krasnoslovljenje poezije i proze
Prijevod
Izvadak
Karakteristika književnog lika
Izlaganje
Subjektivni opis
Problemski članak
Skupne informacije o stilu
Obilježja usmenog i pisanog izražavanja
Administrativni stil i njegove vrste

JAZYK

I. JAZYK

Obecné poučení o jazyce
 Jazykové skupiny
 Útvary národního jazyka
 Jazyková kultura
 Vývoj češtiny

II. TVOŘENÍ SLOV

Přejímání slov z cizích jazyků

III. TVAROSLOVÍ (MORFOLOGIE)

Skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen

IV. Skladba

Souvětí souřadné

Souvětí podřadné

V. PRAVOPIS

– i – y í – ý v koncovkách
 – předpony s-, z-, vz-
 – předložky z- ze, s - se
 – skupiny bě, pě, vě, mě – bje, pje, vje, mně
 – psaní slov přejatých
 – interpunkce v souvětí

IV. ROČNÍK

I. ČESKÁ LITERATURA V LETECH 1945 – 1948

Poezie

Jiří Kolář	Abeceda osudu Poezie
Josef Kainar	Příběhy a menší básně Člověka hořce mám rád Lazar a píseň
Ivan Blatný	Melancholické procházky
Kamil Bednář	Jezdci v topolech Příběhy z přítomnosti
Josef Hiršal	Zkouška dospělosti JOB-BOJ (s Bohumilou Grögerovou)
Jaromír Hořec	Z poezie
Ladislav Fikar	Samotín
František Listopad	Sláva uštknutí
Ludvík Kundera	Z poezie
Jan Zahradníček	Znamení moci

Próza

Julius Fučík	Reportáž psaná na oprátce
Adolf Branald	Ztráty a nálezy
Miloš Václav Kratochvíl	Dobrá kočka, která nemlsá
Egon Hostovský	Úkryt
Jan Drda	Vyšší princip Včelař

Drama

Jan Drda	Hrátky s čertem
----------	-----------------

JEZIK

I. JEZIK

Temeljne informacije o jeziku
 Skupine jezika
 Standardni i ostali oblici jezika
 Kultura jezika
 Razvoj češkog jezika

II. TVORBA RIJEČI

Preuzimanje iz drugih jezika

III. MORFOLOGIJA

Sklonidba općih imena preuzetih iz drugih jezika i stranih vlastitih imena

IV. SINTAKSA

Nezavisnosložena rečenica
 Zavisnosložena rečenica

V. PRAVOPIS

– i – y í – ý u nastavcima
 – prefiksi s-, z-, vz-
 – prijedlozi z- ze, s – se
 – grupe bě, pě, vě, mě – bje, pje, vje, mně
 – pisanje posuđenica i tuđica
 – interpunkcija u složenju rečenici

IV. RAZRED

I. ČEŠKA KNJIŽEVNOST OD 1945. DO 1948. GODINE

Poezija

Jiří Kolář	Abeceda osudu Poezie
Josef Kainar	Příběhy a menší básně Člověka hořce mám rád Lazar a píseň
Ivan Blatný	Melancholické procházky
Kamil Bednář	Jezdci v topolech Příběhy z přítomnosti
Josef Hiršal	Zkouška dospělosti JOB-BOJ (s Bohumilou Grogrovou)
Jaromír Hořec	Z poezie
Ladislav Fikar	Samotín
František Listopad	Sláva uštknutí
Ludvík Kundera	Z poezie
Jan Zahradníček	Znamení moci

Proza

Julius Fučík	Reportáž psaná na oprátce
Adolf Branald	Ztráty a nálezy
Miloš Václav Kratochvíl	Dobrá kočka, která nemlsá
Egon Hostovský	Úkryt
Jan Drda	Vyšší princip Včelař

Drama

Jan Drda	Hrátky s čertem
----------	-----------------

II. ČESKÁ LITERATURA OD ÚNORA 1948 DO POLOVINY 50. LET

Poezie

Vítězslav Nezval Zpěv míru
Konstantin Biebl Únor 1948

Próza

Jiří Marek Muži jdou ve tmě
Panoptikum starých kriminálních příběhů
Antonín Zápotocký Vstanou noví bojovníci
Jiří Weil Život s hvězdou
Jan Otčenášek Romeo, Julie a tma
Norbert Frýd Krabice živých
Vladimír Neff Zlá krev
Jiří Mucha Válka pokračuje
František Kožík J. A. Komenský

Drama

Miroslav Stehlík Mordová rokle

III. ČESKÁ LITERATURA V DRUHÉ POL. 50. LET A V 60. LETECH

*Poezie**Skupina autorů kolem časopisu Květen*

Jiří Šotola Co a jak
Karel Šiktanc Nebožka Smrt
Miroslav Florian Odliv noci
Miroslav Holub Jdi a otevři dveře
Kam teče krev
Slabikář

*Brněnská skupina autorů kolem časopisu**Host do domu*

Oldřich Mikulášek Agogh
Jan Skácel Kolik příležitostí má růže
Smuténka
Co zbylo z anděla

Další básníci

Ladislav Novák Receptář
Josef Hanzlík Lampa
Miroslav Topinka Krysí hnízdo
Václav Hrabě Blues pro bláznivou holku

Próza

Karel Ptáčník Ročník jednadvacet

II. ČEŠKA KNJIŽEVNOST U RAZDOBLJU OD VELJAČE 1948. GODINE DO POL. 50-IH GODINA

Poezija

Vítězslav Nezval Zpěv míru
Konstantin Biebl Únor 1948.

Proza

Jiří Marek Muži jdou ve tmě
Panoptikum starých kriminálních příběhů
Antonín Zápotocký Vstanou noví bojovníci
Jiří Weil Život s hvězdou
Jan Otčenášek Romeo, Julie a tma
Norbert Frýd Krabice živých
Vladimír Neff Zlá krev
Jiří Mucha Válka pokračuje
František Kožík J. A. Komenský

Drama

Miroslav Stehlík Mordová rokle

III. ČEŠKA KNJIŽEVNOST U RAZDOBLJU DRUGE POL. 50-IH GODINA I 60-IH GODINA

*Poezija**Skupina oko časopisa »Květen«*

Jiří Šotola Co a jak
Karel Šiktanc Nebožka Smrt
Miroslav Florian Odliv noci
Miroslav Holub Jdi a otevři dveře
Kam teče krev
Slabikář

*Brnjenska skupina oko časopisa**»Host do domu«*

Oldřich Mikulášek Agogh
Jan Skácel Kolik příležitostí má růže
Smuténka
Co zbylo z anděla

Ostali pjesnici

Ladislav Novák Receptář
Josef Hanzlík Lampa
Miroslav Topinka Krysí hnízdo
Václav Hrabě Blues pro bláznivou holku

Proza

Karel Ptáčník Ročník jednadvacet

Ludvík Aškenazy	Putování za švestkovou vůní Vajíčko Ukradený měsíc
Arnošt Lustig	Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou
Karol Sidon	Sen o mém otci
Karel Michal	Bubáci pro všední den
Jan Procházka	Ucho
Iva Hercíková	Pět holek na krku
Jiří Šotola	Tovaryšstvo Ježíšovo

Drama

Divadlo malých forem   Semafor

Jiří Suchý	Klokočí
Ivan Vyskočil	Haprdans neboli Hamlet princ dánský
Pavel Kopta	Abeceda
Jan Vodňanský	S úsměvem idiota
Josef Topol	Sbohem, Sokrate!

IV. OFICIÁLNÍ PŘEDSTAVITELÉ ČESKÉ LITERATURY OD 70. LET DO ROKU 1989

Generace skálovsko-florianovská

Ivan Skála	Posel přichází pěšky
Jan Pilař	Krajinou pádí kůň

Generace sýsovsko-žáčkovská

Karel Sýs	Kniha přísloví Nadechni se a leť
Jiří Žáček	Aprílová škola Básně
Petr Skarlant	Paříž, Paříž!

*Generace »osamělých běžců«*Lenka Chytilová
Jiřina Salaquardová*Písničkáři*

Jaromír Nohavica   Dokud se zpívá...

Próza

Bohumil Hrabal	Pábitelé Ostře sledované vlaky Postřižiny Slavnosti sněženek
Vladimír Páral	Soukromá vichřice
Ladislav Fuks	Pan Theodor Mundstock Spalovač mrtvol
Ota Pavel	Jak jsem potkal ryby Smrt krásných srnců
Josef Nesvadba	Einsteinův mozek
Ladislav Pecháček	Jak básníkům chutná život

Ludvík Aškenazy	Putování za švestkovou vůní Vajíčko Ukradený měsíc
Arnošt Lustig	Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou
Karol Sidon	Sen o mém otci
Karel Michal	Bubáci pro všední den
Jan Procházka	Ucho
Iva Hercíková	Pět holek na krku
Jiří Šotola	Tovaryšstvo Ježíšovo

Drama

Divadlo malých forem   Semafor

Jiří Suchý	Klokočí
Ivan Vyskočil	Haprdans neboli Hamlet princ dánský
Pavel Kopta	Abeceda
Jan Vodňanský	S úsměvem idiota
Josef Topol	Sbohem, Sokrate!

IV. SLUŽBENI PREDSTAVNICI ČEŠKE KNJIŽEVNOSTI OD 70-IH GODINA DO 1989. GODINE

Generacija skálovsko-florianovska

Ivan Skála	Posel přichází pěšky
Jan Pilař	Krajinou pádí kůň

Generacija sýsovsko-žáčkovska

Karel Sýs	Kniha přísloví Nadechni se a leť
Jiří Žáček	Aprílová škola Básně
Petr Skarlant	Paříž, Paříž!

*Generacija »usamljenih trkača«*Lenka Chytilová
Jiřina Salaquardová*Kantautori*

Jaromír Nohavica   Dokud se zpívá...

Proza

Bohumil Hrabal	Pábitelé Ostře sledované vlaky Postřižiny Slavnosti sněženek
Vladimír Páral	Soukromá vichřice
Ladislav Fuks	Pan Theodor Mundstock Spalovač mrtvol
Ota Pavel	Jak jsem potkal ryby Smrt krásných srnců
Josef Nesvadba	Einsteinův mozek
Ladislav Pecháček	Jak básníkům chutná život

Literatura pro mládež

Stanislav Rudolf	Údolí krásných žab Metráček
Helena Šmahelová	Já a moji drazí
Jaroslav Foglar	Rychlé šípy
Vojtěch Steklač	Boříkovy lapálie
Bohumil Říha	Honzíkova cesta

Drama

Oldřich Daněk	Máte rádi bláznů?
Jaroslav Dietl	Nemocnice na kraji města

V. SAMIZDATOVÁ A EXILOVÁ LITERATURA

Poezie

Karel Kryl	Bratříčku, zavírej vrátka Kníška Karla Kryla
Jaroslav Hutka	Požár v bazaru
Ivan Wernisch	Doupě latinářů
Petr Kabeš	Skanseny
Ivan Diviš	Odchod z Čech

Proza

Milan Kundera	Nesnesitelná lehkost bytí Směšné lásky Žert
Josef Škvorecký	Zbabělci Smutek poručíka Borůvky
Pavel Kohout	Kde je zakopán pes Katyně
Alexandr Kliment	Nuda v Čechách
Eva Kantůrková	Přítelkyně z domu smutku
Karel Pecka	Hra na bratrství
Ludvík Vaculík	Srpnový rok Český snář
Ivan Klíma	Láska a smetí Soudce z milosti
Lenka Procházková	Hlídač holubů
Jan Trefulka	O blázněch jen dobré
Zdena Salivarová	Honzlová
Jiří Gruša	Dotazník
Věra Linhartová	Prostor k rozlišení

Drama

Václav Havel	Zahradní slavnost Asanace
Milan Uhde	Zvěstování

Pojmy: oficiální, samizdatová, exilová literatura

VI. LITERATURA PO ROCE 1989

Poezie

Ivan Jelínek	Světlo a tma
Zdeněk Rotrekl	Sněhem zaváté vinobraní

Književnost za mlade

Stanislav Rudolf	Údolí krásných žab Metráček
Helena Šmahelová	Já a moji drazí
Jaroslav Foglar	Rychlé šípy
Vojtěch Steklač	Boříkovy lapálie
Bohumil Říha	Honzíkova cesta

Drama

Oldřich Daněk	Máte rádi bláznů?
Jaroslav Dietl	Nemocnice na kraji města

V. SAMOIZDAVAČKA KNJIŽEVNOST I KNJIŽEVNOST U EGZILU

Poezija

Karel Kryl	Bratříčku, zavírej vrátka Kníška Karla Kryla
Jaroslav Hutka	Požár v bazaru
Ivan Wernisch	Doupě latinářů
Petr Kabeš	Skanseny
Ivan Diviš	Odchod z Čech

Proza

Milan Kundera	Nesnesitelná lehkost bytí Směšné lásky Žert
Josef Škvorecký	Zbabělci Smutek poručíka Borůvky
Pavel Kohout	Kde je zakopán pes Katyně
Alexandr Kliment	Nuda v Čechách
Eva Kantůrková	Přítelkyně z domu smutku
Karel Pecka	Hra na bratrství
Ludvík Vaculík	Srpnový rok Český snář
Ivan Klíma	Láska a smetí Soudce z milosti
Lenka Procházková	Hlídač holubů
Jan Trefulka	O blázněch jen dobré
Zdena Salivarová	Honzlová
Jiří Gruša	Dotazník
Věra Linhartová	Prostor k rozlišení

Drama

Václav Havel	Zahradní slavnost Asanace
Milan Uhde	Zvěstování

Pojmovi: službena, samoizdavačka književnost i književnost u egzilu

VI. KNJIŽEVNOST NAKON 1989. GODINE

Poezija

Ivan Jelínek	Světlo a tma
Zdeněk Rotrekl	Sněhem zaváté vinobraní

Antonín Přidal Sbohem, ale čemu
Egon Bondy
Ivan M. Jirous
Andrej Stankovič
J.H.Krchovský
Petr Borkovec
Jaromír Týplt
Václav Jamek
Pavel Kolmačka

Próza

Přemysl Rut Náměsíčný průvodce Prahou
Tereza Boučková Indiánský běh
Michal Viewegh Báječná léta pod psa
Výchova dívek v Čechách
Jiří Kratochvíl Medvědí román
Daniela Hodrová Kukly
Alexandra Berková Magorie
Michal Ajvaz Návrat starého varana
Jan Zábřana Celý život
Jáchym Topol Sestra
Jan Křesadlo Mrchopěvci
Miloš Urban Sedmikostelí
Jan Balabán Možná že odcházíme
Pojem: postmoderna

VYJADŘOVÁNÍ A SLOH

Interpretace a recitování poezie a prózy
Překlad
Výklad
Popis
Charakteristika
Vypravování
Úvaha
Proslov
Diskuse
Fejeton
Funkční styly
Styl projevů mluvených a písemných
Slohové rozvrstvení jazykových a syntaktických prostředků
Funkční styly spisovného jazyka
Slohové postupy a slohové útvary
Styl odborný a jeho útvary
Styl publicistický a jeho útvary
Zvukové a vizuální sdělovací prostředky
Řečnické útvary
Styl umělecký

JAZYK**I. JAZYK**

Vývojové tendence současné spisovné češtiny
Norma a kodifikace

II. NAUKA O SLOVNÍ ZÁSOBĚ (LEXIKOLOGIE)

Typy slovníků

Antonín Přidal Sbohem ale čemu
Egon Bondy
Ivan M. Jirous
Andrej Stankovič
J. H. Krchovský
Petr Borkovec
Jaromír Týplt
Václav Jamek
Pavel Kolmačka

Proza

Přemysl Rut Náměsíčný průvodce Prahou
Tereza Boučková Indiánský běh
Michal Viewegh Báječná léta pod psa
Výchova dívek v Čechách
Jiří Kratochvíl Medvědí román
Daniela Hodrová Kukly
Alexandra Berková Magorie
Michal Ajvaz Návrat starého varana
Jan Zábřana Celý život
Jáchym Topol Sestra
Jan Křesadlo Mrchopěvci
Miloš Urban Sedmikostelí
Jan Balabán Možná že odcházíme
Pojam: postmoderna

USMENO I PISANO IZRAŽAVANJE

Interpretacija i krasnoslovljenje poezije i proze
Prijevod
Izlaganje
Karakteristika
Priča
Problemski članak
Izlaganje
Rasprava
Feljton
Funkcionalni stilovi
Stil govornih i pisanih izričaja
Stilska podjela jezičnih i sintaktičkih sredstava
Funkcionalni stilovi standardnog jezika
Stilski postupci i stilske vrste
Stručni stil i njegove vrste
Publicistički stil i njegove vrste
Zvukovna i vizualna sredstva izražavanja
Govorničke vrste
Umjetnički stil

JEZIK**I. JEZIK**

Razvojne tendencije suvremenog češkog standardnog jezika
Norma i kodifikacija

II. LEKSIKOLOGIJA

Tipovi rječnika

III. TVOŘENÍ SLOV

Slovní zásoba z hlediska stylistického

IV. SKLADBA

Složitější souvětí

Nauka o textu

Věty kladné a záporné

Věty podle členitosti

Odchytky od pravidelné větné stavby

Řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá

V. PRAVOPIS

Lexikální, tvaroslovné, skladební aspekty

Psaní velkých písmen

III. TVORBA RIJEČI

Rječnik i stil

IV. SINTAKSA

Višestruko složene rečenice

Znanost o tekstu

Jesne i niječne rečenice

Jednostavne i složene rečenice

Odstupanja i posebnosti građe rečenice

Upravni i neupravni govor

V. PRAVOPIS

Leksički, morfološki, sintaktički

Pisanje velikih slova